

ΠΡΟΣΟΧΗ: Το [άρθρο 19 Ν.4611/2019,ΦΕΚ Α 73/17.5.2019](#), με το οποίο τροποποιείται το παρόν άρθρο, εφαρμόζεται από την έναρξη ισχύος του και σε όσες αποφάσεις συνταξιοδότησης έχουν ήδη εκδοθεί κατ' εφαρμογή του ν. 4387/2016.

Άρθρο 12 Ν 4387_2016 ΕΦΚΑ. Ενιαίο Σύστημα Κοινων. Ασφάλειας-Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού

Σύνταξη λόγω θανάτου

1. Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για τη συνταξιοδότησή του εξ ιδίου δικαιώματος ή ανικανότητας, δικαιούνται σύνταξη τα παρακάτω μέλη της οικογένειάς του:

Α. Ο επιζών σύζυγος, εφόσον έχει συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του κατά το χρόνο θανάτου του συνταξιούχου ή ασφαλισμένου. Σε περίπτωση που ο θάνατος έχει συμβεί προτού συμπληρωθεί το 55ο έτος ηλικίας του επιζώντος συζύγου τότε καταβάλλεται σε αυτόν σύνταξη για διάρκεια τριών (3) ετών. Εάν ο δικαιούχος συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας του κατά τη διάρκεια λήψης της σύνταξης, η καταβολή της διακόπτεται με τη συμπλήρωση της τριετίας και άρχεται εκ νέου με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας του. Οι ανωτέρω περιορισμοί δεν εφαρμόζονται εφόσον και για όσο χρόνο ο επιζών σύζυγος, κατά τον ως άνω χρόνο, έχει τέκνο ή τέκνα που υπάγονται στην παράγραφο 1Β του παρόντος ή είναι ανίκανος για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας κατά ποσοστό 67% και άνω.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: "1. Οι ηλικιακοί περιορισμοί του πρώτου, δεύτερου και τρίτου εδαφίου της υποπαραγράφου Α` της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α` 85) καταργούνται. Οι συντάξεις λόγω θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου καταβάλλονται στους επιζώντες συζύγους ανεξάρτητα από την ηλικία τους, ακόμα και μετά την παρέλευση τριετίας".

([άρθρο 19](#) παρ.1 Ν. [4611/2019,ΦΕΚ Α 73/17.5.2019](#))

Β. Τα νόμιμα τέκνα, τα νομιμοποιηθέντα, τα αναγνωρισθέντα, τα υιοθετηθέντα και όσα εξομοιώνονται με αυτά, με την προϋπόθεση ότι:

«α) Είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 24ο έτος της ηλικίας τους».

*** Η περ.α' αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 19](#) παρ.2 Ν. [4611/2019,ΦΕΚ Α 73/17.5.2019](#).

β) κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου είναι άγαμα και ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους επήλθε πριν από την συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξη εξακολουθεί να καταβάλλεται και μετά τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας.

Γ. Ο διαζευγμένος σύζυγος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1Α για τον επιζώντα σύζυγο και εφόσον πληροί αθροιστικά και τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) ο πρώην σύζυγος, κατά τη στιγμή του θανάτου του, να κατέβαλλε σε αυτόν ή να υποχρεούτο να του καταβάλλει διατροφή που είχε καθοριστεί είτε με δικαστική απόφαση είτε με μεταξύ τους σύμβαση,

β) να είχε συμπληρώσει δέκα (10) έτη έγγαμου βίου, μέχρι τη λύση του γάμου με αμετάκλητη δικαστική απόφαση,

γ) το διαζύγιο να μην οφείλεται σε ισχυρό κλονισμό της έγγαμης συμβίωσης υπαιτιότητας του αιτούντος τη σύνταξη,

δ) το μέσο μηνιαίο ατομικό φορολογητέο εισόδημά του να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού του επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλικίων που καταβάλλεται από τον ΟΓΑ, σύμφωνα με το άρθρο 93 του παρόντος, ε) να μην έχει τελεστεί άλλος γάμος ή σύμφωνο συμβίωσης.

2. Ο επιζών σύζυγος δεν δικαιούται σύνταξη αν ο θάνατος του συνταξιούχου ή ασφαλισμένου συζύγου επήλθε πριν από την πάροδο «τριών (3) ετών» από την τέλεση του γάμου, εκτός αν:

α) ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας ή ανθρωποκτονία,

β) κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε ή με το γάμο νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίσθηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο,

γ) η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελεί σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία δεν διεκόπη και γεννήθηκε ζων τέκνο,

δ) συντρέχει η περίπτωση ανασυστάσεως προϋπάρξαντος γάμου, αρκεί οι τελεσθέντες γάμοι, δηλαδή ο αρχικός και ο εξ ανασυστάσεως, κατά τη διάρκεια του οποίου απεβίωσε ο σύζυγος, να έχουν διαρκέσει τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια συνολικά, και ο εξ ανασυστάσεως να διήρκησε τουλάχιστον έξι (6) μήνες.

*** Οι λέξεις «πέντε (5) ετών» της παρ.2 αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «τριών (3) ετών»,

ως άνω, με το [άρθρο 19](#) παρ.3 Ν. [4611/2019, ΦΕΚ Α 73/17.5.2019](#).

3. Το δικαίωμα της κατά μεταβίβαση σύνταξης των ανωτέρω δικαιούχων παύει να ισχύει:

α) με το θάνατο του δικαιούχου,

β) με την τέλεση γάμου του δικαιούχου ή σύναψη συμφώνου συμβίωσης,

γ) με τη συμπλήρωση των κατά την περίπτωση α` της παραγράφου 1B οριζόμενων ορίων ηλικίας, και δ) από τότε που, με νεότερη κρίση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής, έπαυσε η κατά τις παραγράφους 1A και 1B περίπτωση β` ανικανότητα για εργασία.

«4Α. Το ποσό της σύνταξης των ανωτέρω δικαιούχων υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης που δικαιούται ή που έχει δικαιωθεί ο θανών σύζυγος και επιμερίζεται ως εξής:

α) Για τον επιζώντα σύζυγο σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και από 17.5.2019 σε ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) της σύνταξης. Εάν ο γάμος έλαβε χώρα μετά την απονομή της σύνταξης γήρατος του θανόντος, αυτή περιορίζεται ως ακολούθως:

Αν η διαφορά ηλικίας μεταξύ του αποβιώσαντος και του συζύγου του, αφαιρουμένου του διαστήματος του γάμου τους, είναι μεγαλύτερη από δέκα (10) έτη, η σύνταξη του επιζώντος συζύγου υφίσταται για κάθε πλήρες έτος διαφοράς, μείωση που καθορίζεται σε:

Ένα τοις εκατό (1%) για τα έτη από το δέκατο (10ο) έως και το εικοστό (20ό) έτος.

Δύο τοις εκατό (2%) για τα έτη από το εικοστό πρώτο (21ο) έως και το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος.

Τρία τοις εκατό (3%) για τα έτη από το εικοστό έκτο (26ο) έως και το (30ό) έτος.

Τέσσερα τοις εκατό (4%) για τα έτη από το τριακοστό πρώτο (31ο) έως και το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος.

Πέντε τοις εκατό (5%) για τα έτη από το τριακοστό έκτο (36ο) και άνω.

β) Για τον διαζευγμένο, εφόσον ο γάμος είχε διαρκέσει δέκα (10) έτη έως τη λύση του με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, το ποσό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος επιζών σύζυγος επιμερίζεται κατά εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) για χήρο και είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για διαζευγμένο. Για κάθε έτος εγγάμου βίου πέραν του δεκάτου (10ου) και μέχρι το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος διάρκειας του γάμου, το ποσοστό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος μειώνεται κατά ένα τοις εκατό (1%) στον χήρο και αυξάνεται αντίστοιχα κατά ένα τοις εκατό (1%) στον διαζευγμένο. Προκειμένου περί έγγαμου βίου που διήρκησε πλέον

των τριάντα πέντε (35) ετών έως τη λύση του κατά τα ανωτέρω, το ποσό σύνταξης που δικαιούται ο χήρος επιμερίζεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) στον χήρο και πενήντα τοις εκατό (50%) στον διαζευγμένο. Εάν ο θανών δεν καταλείπει χήρο, ο διαζευγμένος δικαιούται το αυτό ποσοστό του διαζευγμένου, κατά τα ως άνω, της σύνταξης που θα εδικαιούτο ο χήρος. Σε περίπτωση περισσοτέρων του ενός δικαιούχων διαζευγμένων το αναλογούν για τον διαζευγμένο κατά τα ως άνω ποσοστά ποσό σύνταξης κύριας και επικουρικής επιμερίζεται εξίσου μεταξύ αυτών.

γ) Για κάθε παιδί ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της σύνταξης. Εάν πρόκειται για παιδί ορφανό και από τους δύο γονείς (αμφοτεροπλεύρως ορφανό), το ποσοστό διπλασιάζεται για κάθε σύνταξη.»

*** Η παρ.4Α, όπως είχε τροποποιηθεί με το [άρθρο 19](#) παρ.4 Ν. [4611/2019](#), ΦΕΚ Α 73, αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 44](#) Ν. [4756/2020](#), [ΦΕΚ Α 235/26.11.2020](#).

Β. Το συνολικό ποσό της κατά μεταβίβαση σύνταξης του επιζώντος συζύγου και των τέκνων σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος. Σε περίπτωση που το άθροισμα των ποσοστών των δικαιούχων υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος περιορίζεται ισόποσα το ποσοστό των τέκνων.

«α) Το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου, δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 του παρόντος νόμου που αντιστοιχεί σε είκοσι (20) έτη ασφάλισης. Εάν ο χρόνος ασφάλισης του θανόντος είναι μικρότερος των είκοσι (20) ετών, το ως άνω ποσό βαίνει μειούμενο κατά 1,25% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των είκοσι (20) ετών και μέχρι τη συμπλήρωση δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης. Για χρόνο ασφάλισης μικρότερο των δεκαπέντε (15) ετών, το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των τριακοσίων εξήντα (360) ευρώ. Το ποσό του κατώτατου ορίου του προηγούμενου εδαφίου αναπροσαρμόζεται με βάση την παρ. 4 του άρθρου 14. Τα ποσά των προηγούμενων εδαφίων επιμερίζονται μεταξύ επιζώντος και διαζευγμένου συζύγου, σύμφωνα με τα ποσοστά που προβλέπονται στην υποπερίπτωση β' της περίπτωσης Α' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.»

*** Το νέο τέταρτο εδάφιο της υποπερ.α` προστέθηκε και η υποπερ. διαμορφώθηκε ως άνω με το [άρθρο 33](#) Ν. [5006/2022](#), [ΦΕΚ Α` 239/22.12.2022](#).

β) Σε περίπτωση ύπαρξης δικαιούχων τέκνων, το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που δικαιούνται όλα τα δικαιούχα τέκνα υπολογίζεται, αντίστοιχα, ανάλογα με τα έτη ασφάλισης της προηγούμενης περίπτωσης και επιμερίζεται μεταξύ των δικαιούχων τέκνων, σύμφωνα με τα ποσοστά που προβλέπονται στην υποπερίπτωση γ' της περίπτωσης Α' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. Σε καμία περίπτωση το άθροισμα του ποσού της σύνταξης των δικαιούχων τέκνων δεν μπορεί να υπολείπεται των ανωτέρω, ανάλογα με τα έτη ασφάλισης του θανόντος, ποσών. Σε περίπτωση, όμως, ορφανών τέκνων και από δύο (2) γονείς, το ποσό της σύνταξης που χορηγείται σε έκαστο εξ αυτών δεν μπορεί να υπολείπεται των ανωτέρω ποσών.

γ) Στις περιπτώσεις συνταξιούχων λόγω θανάτου του πρώην ΟΓΑ το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου που προκύπτει σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 99 του παρόντος νόμου για κάθε δικαιούχο πρόσωπο (επιζών- ντα ή/και διαζευγμένο σύζυγο και δικαιούχα τέκνα) δεν μπορεί να υπολείπεται των ποσών των ανωτέρω περιπτώσεων α` και β`.

Όταν χορηγείται το κατώτατο όριο σύνταξης λόγω θανάτου σε τουλάχιστον ένα (1) από τα δικαιούχα πρόσωπα δεν εφαρμόζονται τα δύο πρώτα εδάφια της περίπτωσης Β' της παρούσας παραγράφου.»

*** Τα μέσα σε « » εδάφια της περ.Β' προστέθηκαν με το άρθρο 1 παρ.2 Ν. [4499/2017](#), [ΦΕΚ Α 176/21.11.2017](#).

Γ. Εάν ο θανών καταλείπει τέκνα και η σύνταξη καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο μειωμένη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 και 5 του παρόντος, το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται επιμερίζεται στα τέκνα.

«Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση που ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το κατώτατο ποσό σύνταξης της περίπτωσης Β` της παρούσας παραγράφου.»

Σε περίπτωση που εκλείψουν οι προϋποθέσεις για χορήγηση ποσοστού σύνταξης λόγω θανάτου στα τέκνα, το ποσό της σύνταξης που περικόπτεται δεν καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο.

*** Το δεύτερο εδάφιο της περ.Γ' προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ.3 Ν. [4499/2017](#), [ΦΕΚ Α 176/21.11.2017](#).

5. α) Στον επιζώντα σύζυγο καταβάλλεται ολόκληρη η σύνταξη για μία τριετία από την πρώτη του επομένου του θανάτου μήνα.

«β) Μετά την πάροδο της τριετίας, αν ο επιζών εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, καταβάλλεται, αναλόγως της χρονικής διάρκειας της εργασίας ή αυτοαπασχόλησης, το πενήντα τοις εκατό (50%) της σύνταξης, η οποία δεν μπορεί να υπολείπεται των κατώτατων ορίων των περιπτώσεων α`, β` και γ` της υποπαραγράφου Β` της παραγράφου 4.»

*** Η περ.β', όπως είχε τροποποιηθεί με το [άρθρο 234](#) παρ.1 Ν. [4389/2016](#), [ΦΕΚ Α 94/27.5.2016](#), αντικαταστάθηκε ως άνω με το [άρθρο 19](#) παρ.4 Ν. [4611/2019](#), [ΦΕΚ Α 73/17.5.2019](#).

γ) Εάν ο επιζών σύζυγος, κατά την ημερομηνία θανάτου, είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναπηρία του, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

6. Εφόσον, εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ετών από την πρώτη καταβολή της κατά μεταβίβαση σύνταξης, ο άνεργος επιζών ή διαζευγμένος σύζυγος προσληφθεί ως μισθωτός ή προχωρήσει σε έναρξη οικονομικής δραστηριότητας ως αυτοαπασχολούμενος, οι ασφαλιστικές του εισφορές καταβάλλονται από το Δημόσιο για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.

7. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά από τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό καταργείται. Καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος συντάξεις διατηρούνται ως έχουν, με την επιφύλαξη του άρθρου 14.

«Ειδικότερα, αν το ποσό της σύνταξης, όπως προκύπτει από τον υπολογισμό του σύμφωνα με το άρθρο 14, είναι μεγαλύτερο του καταβαλλόμενου κατά την 12.5.2016 ποσού σύνταξης, τα ποσοστά της υποπαραγράφου Α` της παραγράφου 4 υπολογίζονται επί του μεγαλύτερου ως άνω ποσού. Αν το ποσό της σύνταξης, όπως προκύπτει από τον υπολογισμό του σύμφωνα με το άρθρο 14, είναι μικρότερο του καταβαλλόμενου κατά την 12.5.2016 ποσού, τα ποσοστά της υποπαραγράφου Α` της παραγράφου 4 υπολογίζονται επί του καταβαλλόμενου ως άνω ποσού.»

*** Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ.7 προστέθηκαν με το [άρθρο 19](#) παρ.4 Ν. [4611/2019](#), [ΦΕΚ Α 73/17.5.2019](#).

8. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που ο θάνατος επέρχεται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. και [άρθρο 22](#) Ν. [4578/2018](#), [ΦΕΚ Α 200/3.12.2018](#), σύμφωνα με την παρ.1 του οποίου, σε περίπτωση θανάτου λόγω πλημμυρικών φαινομένων, πυρκαγιών, σεισμών και λοιπών θεομηνιών σε πληγείσες περιοχές, όπως αυτές οριοθετούνται από την

εκάστοτε απόφαση των αρμοδίων Υπουργών, στον επιζώντα σύζυγο και στα τέκνα του θανόντα καταβάλλεται, κατά παρέκκλιση του παρόντος άρθρου σύνταξη ποσού ίσου με το ποσό της σύνταξης που δικαιούται ή έχει δικαιωθεί ο θανών.

«9. Αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά συντάξεων σε συνταξιούχους του παρόντος άρθρου παρακρατούνται, με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Διεύθυνσης Συντάξεων, από τα ποσά των συντάξεων που θα καταβληθούν κατά τους επόμενους μήνες, σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις, μέχρι την πλήρη και ολοσχερή εξόφλησή τους. Κάθε μία από τις ανωτέρω μηνιαίες δόσεις, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα δέκατο (1/10) του ακαθάριστου ποσού της μηνιαίας σύνταξης για συντάξεις μέχρι το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ και το ένα έκτο (1/6) του ακαθάριστου ποσού της μηνιαίας σύνταξης κατά το μέρος της που τυχόν υπερβαίνει το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ. Το ποσό της μηνιαίας δόσης δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των πενήντα (50) ευρώ. Σε περίπτωση παύσης καταβολής της σύνταξης, προ της ολοσχερούς εξόφλησης του αχρεώστητου ποσού, τυχόν υπόλοιπο εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. [356/1974](#), Α` 90).

10. Αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά συντάξεων σε συνταξιούχους του παρόντος άρθρου που είναι και δικαιούχοι επικουρικής σύνταξης λόγω θανάτου, παρακρατούνται και από την επικουρική σύνταξη μέχρι το ένα δεύτερο (1/2) του ακαθάριστου ποσού αυτής, μέχρι πλήρους και ολοσχερούς εξόφλησης, με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Διεύθυνσης Εκκαθάρισης και Πληρωμής Συντάξεων του e-Ε.Φ.Κ.Α.. Το ποσό της μηνιαίας δόσης δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των πενήντα (50) ευρώ. Σε περίπτωση που το ακαθάριστο ποσό της επικουρικής σύνταξης λόγω θανάτου που λαμβάνει ο δικαιούχος, υπολείπεται του ποσού των πενήντα (50) ευρώ, τότε για την είσπραξη των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών παρακρατείται το σύνολο της παροχής μέχρι πλήρους και ολοσχερούς εξόφλησης. Σε περίπτωση παύσης καταβολής της επικουρικής σύνταξης, προ της ολοσχερούς εξόφλησης του αχρεώστητου ποσού, τυχόν υπόλοιπο εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

11. Για την εφαρμογή του άρθρου αυτού διενεργούνται έλεγχοι σε περιοδική βάση με κάθε πρόσφορο μέσο και, ιδίως, μέσω των πληροφοριακών συστημάτων του e-Ε.Φ.Κ.Α.. Η διασταύρωση των στοιχείων διενεργείται και σε συνδυασμό με άλλα πληροφοριακά συστήματα φορέων του δημοσίου τομέα, καθώς και με τη χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών που διατίθενται μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) κατά τα οριζόμενα στο [άρθρο 84](#) του ν. [4727/2020](#) (Α` [184](#)), σύμφωνα με τα δικαιώματα πρόσβασης και ανταλλαγής πληροφοριών των υπηρεσιών του e- Ε.Φ.Κ.Α..»

***Οι παρ. 9, 10 και 11 προστέθηκαν με το [άρθρο 84](#) του Ν.[4826/2021](#) ([ΦΕΚ Α` 160/07.09.2021](#))